

Zitting 1982–1983 Nr. 19*

16 760

Voorstel van Wet van de leden Van Ooijen en Schaapman tot wijziging van de Kleuteronderwijswet en van de Lageronderwijswet 1920 (Overblijfmogelijkheden)

* het vorige stuk is gedrukt onder nr. 111 van zitting 1981–1982

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN¹

Vastgesteld 5 oktober 1982

De vaste Commissie voor Onderwijs en Wetenschappen heeft bij haar voorbereidend onderzoek van het initiatief ontwerp Van Ooijen/Schaapman over de overblijfmogelijkheden in kleuter- en basisonderwijs, de wetstekst aan een beschouwing onderworpen. Ook heeft zij een aantal meer algemene vragen en opmerkingen geformuleerd.

Voor alles wilden de leden van de fracties van de P.v.d.A. en het C.D.A. uitspreken, dat zij de gedachten van waaruit de Tweede Kamer-leden Van Ooijen en Schaapman hun voorstel hebben gedaan, bijzonder waarderen.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. betreurden het feit, dat mevrouw Schaapman niet meer in de mogelijkheid verkeert, het ontwerp zelf in deze Kamer te verdedigen.

Zij hoopten het ontwerp op de kortst mogelijke termijn in het Staatsblad te zullen zien. Zij deden nu reeds een beroep op de Raad van State en de Minister om de zaak, na aanvaarding door deze Kamer, snel af te doen.

De leden van de C.D.A.-fractie hadden, ondanks alle waardering, nog wel enige bedenkingen tegen de in hun ogen vaak onduidelijke wijze waarop aan het wetsontwerp vorm gegeven was.

TEKST VAN DE WET

Verplichting schoolbestuur

De leden van de fractie van het C.D.A. hadden in het ontwerp geen regeling aangetroffen voor het minimum aantal leerlingen, absoluut of procentueel vastgesteld, waarvoor de schoolbesturen verplicht zijn overblijfmogelijkheden te scheppen of toe te laten.

Waarom hebben de initiatiefnemers een dergelijke regeling niet in hun voorstel opgenomen?

¹ Samenstelling: mw. Grol-Overling (CDA), Hendriks (CDA), Oskamp (PvdA), voorzitter, mw. d'Ancona (PvdA), Heijne Makkreel (VVD), vac. (VVD), Vis (D'66), De Gaay Fortman (PPR), IJmker (CPN), en Abma (SGP).

Toezicht

Waarom ontbreekt in het ontwerp een bepaling, wie het door het ontwerp vereiste toezicht organiseert en wie de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor dat toezicht draagt, zo vroegen de leden van de C.D.A.-fractie. Zij betrokken bij hun vraag ook de zinsnede «draagt zorg voor een verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid.»

- Wat betekent hier «zorg dragen voor»? Wie sluit de verzekering de facto af?
- Tegen wiens aansprakelijkheid wordt een verzekering gesloten? En voor de onrechtmatige daden van welke personen en/of instellingen?
- Is de in dit wetsontwerp beoogde regeling voor de aansprakelijkheid in overeenstemming met het bepaalde in het Nieuw B.W.?

In het gebouw van de school

De leden van de fractie van het C.D.A. namen aan, dat met «in het gebouw van de school» wordt bedoeld, dat het schoolbestuur één of meer zonodig verlichte en verwarmde lokalen ter beschikking stelt. Waarom is in de formulering geen aansluiting gezocht bij bijvoorbeeld de bepalingen over het godsdienstonderwijs op openbare scholen, waar uitdrukkelijk gesproken wordt over een «verlicht en verwarmd lokaal»?

Kosten

De leden van de fractie van de V.V.D. vroegen de initiatiefnemers om hen te willen uiteenzetten, wat verstaan moet worden onder «de kosten, die hieruit voortvloeien».

Gaat het om alle kosten of uitsluitend om de marginale kosten? Hebben de indieners een voorstelling van de wijze waarop deze kosten ten laste van de ouders zullen worden gebracht?

ALGEMENE OPMERKINGEN

Plaats in de wet

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen zich af, waarom deze wetswijziging in hoofdstuk 2 van de wet op het basisonderwijs wordt ondergebracht. Hierdoor wordt de beoogde overblijfsvoorziening een subsidievoorwaarde.

Zou het, zo vroegen deze leden, niet juister geweest zijn het voorstel te plaatsen in hoofdstuk 1, de algemene bepalingen?

Omringende wetgeving

De leden van de fractie van de P.v.d.A. was het opgevallen, dat de eerste ondertekenaar bij de behandeling van de interimwet speciaal onderwijs een amendement met dezelfde strekking als het hier voorliggende initiatiefontwerp ingediend had en later weer had ingetrokken (wetsontwerp 16 811, nr. 16). Deze leden hadden een wijziging van de interimwet op dat punt node gemist. De argumentatie van Staatssecretaris Hermes, op grond waarvan de heer Van Ooijen had besloten zijn amendement in te trekken, had deze leden niet geheel kunnen overtuigen.

Een voorval, dat deze leden hier ter illustratie wilden aanvoeren, had nader voedsel aan hun twijfel gegeven.

De ouders van leerlingen aan de Merwedeschool te Sliedrecht (school voor moeilijk opvoedbare kinderen) hadden namelijk door middel van de schoolkrant vernomen dat – voor zover zij in de stad woonden – hun kinderen niet langer van de overblijfmogelijkheden gebruik mochten maken.

De leden hier aan het woord wilden daarom graag horen, waarom de initiatiefnemers ter zake van het kleuter en gewoon lager onderwijs deze wetswijziging wel noodzakelijk vinden en het vooralsnog niet noodzakelijk achten om een dergelijke verandering ook in het buitengewoon (straks speciaal) onderwijs vast te leggen.

Gewenste duidelijkheid binnen de organisatie

De leden van de fractie van het C.D.A. constateerden met ongerustheid, dat het ontwerp, eenmaal wet geworden, meteen verduidelijkende circulaire van node zal hebben. De duidelijkheid zou toch in de wetstekst zelf gelegen moeten zijn!

Zij vroegen van de indieners de verzekering, dat het aannemen van het voorstel, zoals het er ligt, niet leiden zal tot moeizaam en zeer tijdrovend overleg over de juiste uitleg van de bepalingen. Zou de totstandkoming van de door allen verlangde voorzieningen daardoor niet bijzonder worden vertraagd?

Gewenste duidelijkheid naar buiten

Het leek de leden van de fractie van de P.v.d.A. van het grootste belang dat, zodra het voorstel tot wet verheven is, het nodige gedaan wordt om in het bijzonder de ouders op de hoogte te stellen van de wet en de daaruit voor hen volgende consequenties.

Zij vroegen de eerst ondergetekende er bij de verantwoordelijke Minister op aan te dringen dat door middel van een duidelijke voorlichtingsbrochure in het Nederlands en in de talen van de culturele minderheden, bekendheid wordt gegeven aan de nieuwe wettelijke regeling. Na de totstandkoming van de Wet op de medezeggenschap in het onderwijs is immers een gelijke werkwijze gevolgd.

Onderwijsartikel

De leden van de C.D.A.-fractie wilden gaarne nader geïnformeerd worden over de wijze waarop het onderhavige wetsontwerp zich tot artikel 208 van de nu nog geldende Grondwet verhoudt.

Niet alleen emancipatoir maar ook pedagogisch en sociaal

De leden van de P.v.d.A.-fractie zouden niet alleen de aandacht willen vestigen op de emancipatoire kanten van het voorstel, maar tevens op de pedagogische en sociale. In dit verband wezen zij op de opvattingen die leven binnen de Jenaplanscholen, namelijk dat het samen meer doen dan leren – dus ook samen vrije tijd besteden, eten en spelen – van groot belang is voor de ontwikkeling van het kind. Zij onderschreven deze opvattingen en spraken als hun mening uit dat juist daarom de overheid zal moeten toezien op de minimale eisen, die aan de inrichting van de ruimte(n) gesteld moeten worden, maar ook aan de kwalitatieve invulling van de overblijfsperiode.

Een en ander moet, naar de mening van deze leden, dan ook zo spoedig mogelijk leiden tot een gehele of gedeeltelijke bekostiging van het overblijven, bij voorkeur binnen de taakstelling van de leraren-basisonderwijs en in samenhang met de invoering van een continu rooster voor alle scholen voor basisonderwijs.

De voorzitter van de commissie,
Oskamp

De griffier van de commissie,
Dijkstra-Liesveld